

УДК
ББК
Д

*Бібліятэчка часопісу "Дзеяслоў".
Выпуск 11.
Заснаваная ў 2006 годзе.*

Укладальнік Сяржук Сяс.

Ягамосьць: вершы-прывячэнні Анатолю Сясу.
/Укл. С. Сяс. – Мінск: "Медисонт", 2009. – 80 с.
– (Бібліятэчка часопісу "Дзеяслоў"; вып. 11.)

ISBN

“Ягамосьць” – так марыў назваць сваю кнігу вершаў Анатоль Сяс... У гэтай анталогіі паэтычных прывячэнняў увазоблена задуманае Анатолем Сясам, а здзейсненае ягонымі сябрамі і паплечнікамі...

УДК
ББК

ISBN

© "Дзеяслоў", 2009
© Афармленне.
СТАА "Медисонт" 2009

Кніга паэтычных прысьвячэньняў “Ягамосьць” – сьціплы ўнёсак у скарбонку памяці выдатнага паэта сучаснасьці Анатоля Сыса да ягонага юбілею: 26 кастрычніка 2009 году паэту споўнілася б 50 год.

Паэтычныя радкі Анатолю Сысу прысьвячалі многія аўтары: мэтры і пачаткоўцы, паэты, што ведалі Анатоля асабіста і тыя, хто ня быў з ім знаёмы... Так, толькі малая частка сабраных у гэтым зборніку прысьвячэньняў была створаная аўтарамі пры жыцьці паэта. Большасьць жа са зьмешчанага ў “Ягамосьці”, Анатоль змог пачуць хіба з нябёсаў: паэтычныя прысьвячэньні гучалі і гучаць на падворку Анатолевай хаты ў Гарошкаве, дзе па традыцыі кожную восень праходзіць сьвята паэзіі ў ягоны гонар “Дух – гэта, людзі, Я!”

Зборнік вершаў-прысьвячэньняў – адна з цаглянак у падмурак падументу памяці паэта: на чарзе – кнігі ўспамінаў, літаратурна-крытычных артыкулаў, эпістэлярыяна спадчына. Штогод літаратуразнаўцы “адкрываюць” невядомыя творы А. Сыса, якія дадаюць новыя штрыхі да вобразу паэта.

Паэтычныя прысьвячэньні, бяспрэчна, таксама ў пэўнай ступені набліжаюць нас ня толькі да разуменьня творчасці Сыса і ягонай Асобы, але і ствараюць цэльную прастору паэтавага атачэньня, характарызуюць час, калі паэт ствараў свае лепшыя вершы.

У гэтай своесаблівай анталогіі паэтычных прысвятчэнняў увасобленая няздзейсьненая задума Анатоля Сыса – назваць адну са сваіх паэтычных кніг – “Ягамосьць”.

Укладальнік таксама ўзяў на сябе адказнасць прывесці некаторыя вершы, змешчаныя ў кнізе, ў адпаведнасць з тым правапісам, якім карыстаецца часопіс “Дзеяслоў” і на якім ствараў свае творы Анатоль Сыс...

Сяржук СЫС.

Славамір АДАМОВІЧ

* * *

*Да трэцяй гадавіны
пахаванья Анатоля Сыса*

Ты быў – і вось гэта галоўнае,
а як – неістотна цяпер.
Зьмярцьвеньне амаль пагалоўнае
ты прагна глытаў напавер.

Ты піў, быццам выпіць пакляўся ты
да донца вялікі наш боль,
і сам будаваў свае краты,
у раны ўціраючы соль.

Навокал жылося па-рознаму:
люблі, ішлі “на ты”,
спакойныя і нярвозныя, –
усе. І “мільярд залаты”.

Цвіло, бурапеніла, пырскала
жыцьцё – толькі ты дажываў.
І ўрэшце пайшоў – згасла іскарка,
ты гэтага сам пажадаў.

Цяпер я адзін бурапенюся:
блукаю і блудам грашу..
Бывай! Прыдзе час – і сустрэнемся.
За чаркай... адвесьці... душу.

19.04.2008, Буда/Вода

Валянціна АКСАК

У АЛЬБОМ ВЯДОМАМУ ПАЭТУ

Грашы
пакуль ёсьць грошы
і маеш ты барыш
на морфій і гашыш
ды “Кветкі зла” парошыш;
а грошы адыйшлі –
грашы з падвойнай прагай,
вакханак прытулі,
пі вусны іх, як брагу;
экстазу сродкаў –
шыш,
наркотык –
словаў смага...

Чым сьмягнеш зараз,
Сыс?

Эдуард АКУЛІН

ЗАЙЗДРАСЬЦЬ

Ах, якія могількі прыгожыя
на радзіме Толіка Сыса!
Дзе бярозай стала ледзь ня кожная,
у Дняпро схаваная душа...

Хораша пры бацькавай магіле
тут пачуць на Радаўніцу гром...
І ня страшна, нават ні на хвілю,
прычакаць апошні свой паром.

28 траўня 1992 г.

СЫС

Забылі Сыса – як забілі
Паэта у мулкай труне...
Забілі, забілі, забылі –
“І словы – вярэгі мае...”

Забылі Сыса – як любілі,
як вучні калісьці Хрыста.
Забілі, забілі, забылі –
“І выкрэсьліў Слова я...”

Забылі Сыса – як малілі:
– Ня пі болей, Толя, памрэш...
Забылі, забылі, забілі –
яго ненапісаны верш.

Забылі Сыса – як завылі
апоўнач за Гомлем ваўкі.
Забілі, забілі, забылі –
чые між аблок ветракі...

4 лютага 2001 г.

ЛЁН

Ахвярую Алесю Бяляцкаму

Мне прысьнілася сёньня Доля,
запаветны, як Слова, сон.
Мы з Сысом у нябёсным полі
разам жалі блакітны лён.

Разам жалі, ды раптам серпам
я адцяў галаву вужу,
і цярновыя сьлёзы сьвербам
разарвалі маю душу.

Я заплакаў з такім адчаем
на які толькі ў сьненні змог,
як па брату забітым Каін,
як Пілат ля Хрыстовых ног...

І сказаў мне на гэта Толя:
— Плачаш, — значыць, грахом жывеш..
Вуж скрываўлены ў белым полі —
гэта мой разьвіталны верш.

І замоўк. І пайшоў нясьпешна,
аж пакуль між аблок ня зьнік.
Над вужом, над забітым вершам
лён гайдаўся, як сіні німб.

12 ліпеня 2006 г.

ВОШЫ

або маналог Анатоля Сыса

Магіла – чорныя вошы...

Анатоль Сыс

Вошы – вечнасьці вершадзеці, –
вы Пегасу, каб зор дастаў,
грывы рыфмамі запляцеце,
я ня змог, бо я верш пісаў.

Для Радзімы, для маці, для любай
і для сына, якога сьніў...
Вошы, Бог вас паслаў на згубу,
так любіў, што рашыў згубіць.

Забяру вас з сабой у магілу,
твар ня буду знарок галіць...
Вы прашылі душу, як шыла,
хоць на дзірках душа – баліць.

Ой, баліць нат пад небастольлю,
не таму, што няма з кім піць,
а таму, што бяз Сыса Толі –
з кім Паэзія будзе жыць?

Вошы выелі дні і ночы...
Пачакайце крыху, прашу, –
покуль, гледзячы д'яблу ў вочы,
Богу ў рукі аддам душу.

25 сьнежня 2006 г.

Алесь АРКУШ

НА ВЕЧАРЫ ПАЭЗІІ

Анатолію Сысу

О, колькі нас вояў
Мяньціць языкамі,
І то калі ў гэтым
Няма небясьпекі.
– Ты сам паспрабуй.
...І стаю перад вамі,
І вусны дранцьвеюць,
І шэпты, як зьдзекі.
З чаго распачаць
Мне размову, каб словы
Прытулак знаходзілі –
Ў душах сагрэцца?
Якія узрушаць
Жыцьцёвыя сховы,
Каб грукала слова
Ад сэрца да сэрца?
Хвіліны маўчаньня
Даўжэй за гадзіны.
З чаго распачаць?..
Пачынаю з Радзімы.

Рыгор БАРАДУЛІН

ЦЕСНА...

Цесна і ў песьні,
І ў самім сабе
Было Анатолю Сысу.
Быў ён толькі намесьнікам
Сябе самога.
Бліскавіцу слова,
Як жывога вужа,
Галаруч трымаў на вісу.
Босай душой
Па халодных аблоках
Ступаў да Бога...

Данута БІЧЭЛЬ

ПЛАЧ

Прыйдзе ў сьне, спытае:

– Данута, ты як падпішаш мне сваю новую кнігу?

– У два словы, – адкажу яму, – Анатолю – Данута...

– Э, не! Падпішы так, як я табе падпісаў, падпішы вершам.

Дык я табе, Анатолю, усе рыфмы свае пераплачу, перарыфмую болі...

Калі бура разбурыла твае дні, калі падмыты Дняпром твае карані, І Дняпром падмыты, і Сожам, не зьбярог цябе добры Божа, не было цябе каму падтрымаць, сьмерцю стала табе твая кватэра сама, хмары аглохлі, сарваліся, абарваліся хмары, са сну ў сон пад адхон, з хваляў сну на сну хвалі – і прапалі, стаміліся і прапалі – у драўляным чаўне на чорным парэпаным дне, ня ў горле гарачай печы – у цямрэчы паэта Анатоля Сыса пахавалі, у напластаваньні стагоддзяў, туды кроцік ня ходзіць, не даходзіць карэньне ў сутарэньне...

Чаўны, пласкадонкі, лодкі сталі на якар... і аніякай Дняпровай паводкай твае лодкі з месца ня зрушыць... спынены час душыць... якія там ружы?!

Памерлі гужы, арэлі ўтравелі, удзірванелі... да зьмёртвыхпаўстаньня на Божую волю ты падаўся, паэце, Сыс Анатолю! Ніякай краплінай слова смагу сваю не натоліш, Беларусі ня вымраіш болей неабсяжную сьветлую волю... адыграў пажыцьцёвую ролю. Нехта навеішы – ня лепшы – на згвалтаванай, ветрам паваленай вежы будзе глушыць твае вершы... у чыстым полі – у прысаку, у вугольлі, у сотах паэтавых вульляў і абвугленых вуснаў, як у пабітай пасудзіне, матывам, рэчытатывам... Вось гэта тое, сьвятое, што ўжо ёсьць, і што будзе... Прызнайся, Толік, што гадка, калі наглуха забітая хатка, не пад крылом пчалінае маткі спаткі і спаткі? і спаткі...

Вадзім БОЛБАС

ПАЭТУ

*А памру – паэт мо прыйдзе...
А. Сыс*

Да цябе прыйшлі паэты –
Не адзін, глядзі нас колькі...
Ці ты бачыш з Іншасьвету?
Ці ты чуеш, Анатолю?

Унук Купалы, брат Максіма
Ці знайшоў там Янку-дзеда?
Ці сустрэўся Ты з усімі?
Ці Вы ўсе там за бяседай?

Там жа недзе па суседстве –
І Рэмбо з Апалінэрам.
І за стол прыемна сесьці
І з Галчыньскім, і з Бадлерам.

Божая на ўсё там воля –
З ім стасункі неблагія.
Папытай, а мо дазволіць
Выпіць кавы з Ібрагімам.

Паглядзі з нябеснай высі
На паэтаў юных, здольных,
Мо напраўду тут зьявіўся,
Хто табе стаць можа роўным.

Мо убачыш, прыглядзіся,
Таго хлопца, ці дзяўчыну.
Боскім дарам падзяліся,
Заслані ад злага чыну.

Хай сьпявае гімны сонцу,
Песьні смутку, шчасьця, волі,
Хай гучаць яны бясконца
І ня змоўкнуць аніколі!

Лявон БАЛАСЮК

Памяці Анатоля Сыса

Словы – навіна...
У келіху віна
Засталася кропля...
Выпіты да дна
Дні твайго быцця...
Як і не было віна...
Як і не было жыцця
У пакутах долі...
Толькі слоў прастора,
Толькі мова твора...

Зьміцер ВІШНЁЎ

* * *

ахвярую Анатолю Сысу

Сьмех з горла крывёй пайшоў
напэўна пераеў салодкага
цяпер захлёбваюся чырвоным золатам
вось такое народнае шоў

калі прыйдзе вясёлае заўтра
дзень зафыркае выдрай
палячу чорным птахам у вырай
надакучыла мне сьмяяцца – праўда

там ў самотным сяброўскім раі
адпачну на хвіліну і прамыю раны
там у аблоках і жоўтым тумане
я памаўчу і згадаю вясковую панну

цёплых далоняў згадаю подых
ўчора – ня заўтра было ў аўторак
не – не патрэбна паэзія модных
і не аўто і ня сьмех – словаў сорак

калі прыйдзе вясёлае заўтра
дзень зафыркае выдрай
палячу чорным птахам у вырай
надакучыла мне сьмяяцца – праўда

2007 г.

Анатоль ВЯРЦІНСКІ

АПОСТАЛЬСКІ ПОСТУП

Да 30-годдзя Анатоля Сыса

Што сёньня дзеецца ў ЗША?
Там землятрус трасе Сан-Францыска.
А ў нас... у нас юбілей Сыса,
Гудзе паэтавай славы вятрыска.

Трыццаць – узрост яшчэ не Хрыстоў.
Ды гэта ўжо ўзрост аднаго з апосталаў.
Падобна, што юбіляр гатоў
Да апостальскага таго поступу.

Мы сёньня – ў адрозьненне ад ЗША –
Жывем палітычнымі землятрусамі.
І не бяз чыннага ўдзелу Сыса
Тутэйшыя робяцца беларусамі.

Жадаю табе, дарагі Анатоль,
Былі каб заўжды – ні мала, ні многа, –
Над галавой – высокая столь,
Пад нагой – цвёрдая падлога.

Кастрычнік, 1989 г.

Леанід ГАЛУБОВІЧ

* * *

У ДOME літаратара ёсьць бар.
У бары сядзіць Сыс.
У Сысу сядзіць чорт.
А я сяджу насупраць
У крэсьле з абіўкай
Пад колер нашага сораму.
Адчуваньне пагоні не пакідае нас.
Але каму мы патрэбныя са сваімі вершамі?!
Мы ж і самі гонімся за нязбытным...

Віно ўжо ня мае смаку,
Чалавек – годнасьці,
А кроў – роду...

...вечнасьць распнута над хойніцкім лесам...

“Меў бы Боскую сілу –
Стварыў бы новага Чалавека”, –
Злосна кідае ён нікому і ў нікуды.
“Вось гэтая, рыжая, – кажу, –
Што струшвае попел у каньчную чарку,
Тады, напэўна, і зачала б
Ад твайго не сьвятога духу...”
“Крый Божа, каб біяграфіі паэтаў
Былі цікавей за іх вершы...” –
Гаворыць ён голасам чалавека,
Якога ўжо даўно няма тут...

БЕЛАРУСКАЕ ПАХМЕЛЬЛЕ

Анатолію Сысу ахвярую

Чарачку адну,
Каб забыці родную
Сваю старану,
Не глядзеці, як брат родны
Душу прадае,
Пазабыўшы шлях свабодны
І песьні свае.

Казімір Сваяк.

Вось і выпіта да дна
Ўся мана.
Шлях-дарожанька п'яна
ад віна...

І Айчына ад відна –
не відна,
бо пакуль яшчэ яна –
старана...

Каму – крэсы, каму – кут,
каму – край...
І пакуль яшчэ мы тут –
налівай!

Працьвярэзішся, і – глядзь! –
ні кала...
І разьдзеты сам, як б...,
дагала...

І ў суседа – ні віна,
ні віны...
І ня ўцяміш з бадуна
стараны...

Пахісьнешся ад сыцяны
да сыцяны...
За сыпіною – шатуны
сатаны...

Тут бы й чарачку адну
за памін,
за радную старану –
родны ж сын...

Толькі б моцы яшчэ мець,
каб падняць
тую чарачку за сьмерць
тваю, Маць...

Усевалад ГАРАЧКА

ПЕСЬНЯ ПРА БАЦЬКУ

А. Сысу

Бацька пас кароў,
Ды сустрэў сяброў:
– Ну, дык будзь здароў!
– Ну, дык будзь здароў!

Дуб ля дому рос:
Бедны бацькаў нос.
Бацька пугай трос –
Дома будзе сьлєз.

З мэблі – куча дроў;
Бацька дзіка роў.
На падлозе – кроў,
І на сьценах – кроў.

Па чыёй віне
Плямы на сьцяне?!
Пугай па сьпіне –
Ісьціна ў віне.

Адам ГЛОБУС

* * *

Вядро віна цябе заўжды чакае.
Ты п'еш, бадзяешся, буяніш, п'еш,
А геніяльная душа твая сыпявае
За добрым вершам новы лепшы верш...

Здарожаны, знясілены пакутнік —
Ты зачыняешся ў захламлены пакой,
Дзе ў змроку тытунёва-каламутным
Бясконца п'еш любімы свой напой.

Кроў з горла выцякае на падлогу.
Кроў выцякла змяшаная з віном.
Ты — чысты — выпраўляешся ў дарогу,
У сьветлы і празрысты райскі дом.

2006 г.

Генадзь ГОВАР

ПАМЯЦІ АНАТОЛЯ СЫСА

Мядзянымі сталі аблокi...
Птушка крычыць нястомная...
Паэта звонкія крокі
Ноч забрала бяссонная...

Да зорак імкнуцца бярозы
Трымаючы моцна гліну...
Хвалююцца апафеозы
Горкія напалавіну.

Вершы праз цемру гукаюцца,
Зоркі нямыя слухаюць...
Паэты пісаць заракаюцца
І на гарэлку дзьмухаюць...

Закалыхваючы вершамі
Сьпявае боская птушка...
Заўсёды апошня-першымі
Паэзіі нашай служка!

2009 г.

Леанід ДРАНЬКО-МАЙСЮК

НАДПІС НА КНІЗЕ

“СТОМЛЕНАСЬЦЬ ПАРЫЖАМ”

Паслухай, браце Анатоль,
Маё сяброўскае прызнаньне:
Цябе ня зможа алкаголь,
Калі паверыш ты ў каханьне.

5 студзеня 1996 г.

Васіль ДЭБІШ

ПАЭТ

Анатолію Сысу

Паэт на пожню кінуў слова сьмела
Ня чыстае і вабнае красы,
На дрэвы ўсохлыя, людзей спадлелых,
На нівы счэзлыя і мёртвыя лясы.

Паэт на пожню кінуў сьмела слова:
Пачварнае, нібы гадзюкі ськ,
Цяжкое, нібы камень стопудовы,
Балючае, як прадсьмяротны крык.

Паэт на пожню сьмела слова кінуў...
Ён плакаў, ды нядоўга... Хай згарыць
Народ – бяз мовы, без душы – Айчына,
Усё, што немагчыма ўваскрасіць.

Васіль ЖУКОВІЧ

У ВЯНОК

*“Сьмерці ў паэта няма –
ёсьць нараджэньне”
Я. Янішчыц*

Нечаканая,
вернікаў вестка
знаходзіць,
і яны
праз дажджы
спавядацца прыходзяць.
Да партрэта паэта
навесьце агмень:
Сыс па вечнасьць сыходзіць
у травеньскі дзень.
Беларусь,
перад ім сёньня
шчыра пакайся:
У тваёй невідучасьці
ён спатыкаўся,
Да крыві разьбіваўся
на беразе кроз,
На сабе ён магутныя
крылы пранёс.
Крылам беркута
з імі, о, не параўнацца!
Крылам волата
цяжка ня ўзьняцца і ўзьняцца:

Іх трывожыў, трымаў
невymoўны палон.
Анічога ня маючы,
меў усё Ён.
Жыў гарачай любоўю, сьвятой,
трыадзінай, –
Мовай прашчураў, воляю,
воляй Радзімы,
Ён, яе, непазьбежна
свабоднае сын,
Век залежны адно
ад высокай красы.
Сябраваць не хацеў з талісманам
ахоўным:
Ён далёкі-далёкі
ад сьмерці духоўнай,
Краю боль сунімаў –
непякучы свой боль...
У кагарту Максіма пайшоў
Анатоль.

2005 г.

ЗЬНІЧ

ГАРЭЗІЯ

(урывак)

.....
Нудоту сходаў аздабляе,
як закаханасьці – капрыз,
нібыта сам выгнаньнік раю, –
скандальна-геніяльны Сыс.

Павал Зьмітрук

* * *

Сысу

І чорныя, і шэрыя дажджы
Стаялі, як сыцяна чужога дому,
Як помнік трыадзінаму другому,
Як доля, як паэзія Хінжы.

Як пісягі пакорнасьці на сьпінах,
Як сьлед дзіка – крывёю ў мяккі сьнег,
Як гэты край, які мне не пакінуць,
А ён ці раз пакіне шчэ мяне.

Як немата, што прэч не адпускае,
Як мова, да якой не дажыву.
Я ўкленчыў прад табою, родны Краю;
Я чую, як ты сьсек мне галаву...

Прысьніся, Дзед, і праўду мне скажы
Пра гэту тэрыторыю Хінжы.

Алег КАЦАПАЎ

* * *

А. Сысу

Стой, пане,
спыніся,
гэта я,
дробны касьмічны атам,
які мае права
сказаць табе
гэтыя словы.

Стой, пане,
спыніся,
гэта я
вяршыня твайго стварэньня
прыніжаны
адкінуты
пеклам і небам
змушаны жыць на зямлі.

Стой, пане,
спыніся,
пабудзем хвілінку адны
нашто непатрэбныя рухі і словы.
Давай памаўчым
а потым
кожны з нас зноў
пойдзе сваёю дарогай.

Валерыя КУСТАВА

НА ЖЫЦЦЁ ПАЭТА

(мая першая песня яму)

Ахвярую Анатолю Сысу

Сьветлы мой, сьветлы мой,
сьветлы бялюткі мой хлопчык...*
Шчыры мой, шчыры мой
да самых сівых валасоў.
Уздымі, уздымі
да неба вочкі-валошкі...
Абудзі, разбурлі
бразготкай сваёй вершасон...

Паглядзі – тут ніцыя капліцы
чакаюць твайго цяпла.
І Спаса Цёмныя Вачніцы...
І Спаса Цёмныя Вачніцы
шукаюць гаспадара.

Як імша – небасьпеў –
сповед нябёсных арганаў.
На Зямлі не пасьпеў
зьнямецца пякельных вярыг...
Твой праклён, як твой лён,
расьце са збалелых ранаў.

* Радок з верша А. Сыса «Пастушок».

Жорсткі лёс мо на скон
паэта ў прарокі пастрыг.
Паглядзі – тут ніцыя капліцы
чакаюць твайго цяпла.
І Спаса Цёмныя Вачніцы...
І Спаса Цёмныя Вачніцы
шукаюць гаспадара.

Пазнаеш іх у твар –
Вечнасьць, Самоту і Веру.
Выраб твой, твой тавар –
у псярні спавіты анёл.
Ды агмень, як таўро,
на крылах тваіх збалелых.
І сьвятло, бы сілом,
цягне цябе ў касьцёл...

Паглядзі – тут ніцыя капліцы
чакаюць твайго цяпла.
І Спаса Цёмныя Вачніцы...
І Спаса Цёмныя Вачніцы
шукаюць гаспадара.

Вясна, 2002 г.

Генадзь ЛАПАЦІН

АНАТОЛЮ СЫСУ

Не хадзіце за мной не хадзіце...

А.С.

не ходите за мной не ходите
а когда я к вам приду
усадите меня усадите
у икон и людей на виду

принимайте меня принимайте
и в короткую летнюю ночь
за меня за поэта отдайте
свою самую юную дочь

накануне лихой години
лучшей датой календарей
ваша дочь вам подарит сына
и подарит двух дочерей

будто птицу простершую крылья
будто три молитвы о вас
к Николаю к Спасу к Марии
обращенные в судный час

* * *

Анатолию Сысу

Сестра
не приглашай чужих
на День рождения Души

чужих не надо приглашать
и превращать мой праздник в драму
не заставляй Христа опять
торговцев изгонять из Храма

ЛІДЗІАНА

З ГОСПАДАМ...

А. Сысу

З Госпадам паэтаў небагата.
Хтосьці, як анёл, цябе сустрэў.
Прадчувала адыход твой хага,
Сьлёзы капалі з галінак дрэў.

Адляцеў, як птах, насустрач лету.
Тут прайшоў на вернасьць свой урок.
Адчуваў сам сэрцам хвалю гэту,
Бо праз верш нам гаварыў прарок.

Колісь мы ўзьляцім да паднябесься,
Падуладным стане ўвесь абсяг.
Беларусь, ці чуеш, сына песьню
Лебедзь белы ўжо нясе ў грудзях?!

Уладзімер ЛОБАЧ

ПАЛЯЎНІЧЫ

Анатоліо Сысу

Бі. А ты бі на ўзьлёт
А калі недарод
Багі ўсё адно падкажуць
Што на пачатку
А што пасярод
Страляй!
А багі ўсё зьвяжуць
Сваёю боскай сьліной
Як будзе час табе
Дык павернешся
Толькі адкінь прэч спакой
На гэтых дарогах ня вернешся
Не рассыпай сябе...

19.05.05.

Міра ЛУКША

* * *

Бачыш, чырванее кроў.
Як сьцяг, які трапеча вецер,
як шматкі закрываўленага лёну,
белай анучкі, што сьцірае пот касца —
я зноў прыйду, прыйду ў той вечар
і буду ўжо з табой да скону
з дарогі жорсткае наўпрост да раю,
дзе з могілак вясковых плод
нясе галіна старое яблыні,
у якой саку кроў плыве прадзедаў
і ў пяску, у балоце і ў гліне
ўзрастаюць літасьць, сум і веды.
А ты чакай, а я прыеду,
крыху пасья, калі ўсе справы ўбачу.
Выйду з адчаю, страху, плачу,
мацнейшая за ўсіх.
і лёсы перайначу.

29.04.2005 г.

* * *

застукаў у дзьверы госьць з маёй Айчыны
пабіты парог перакрочыў пакалечаны босы
і маўчалі мы доўга глядзелі ў агонь

* * *

у нас з табою ўсё незакончана размова
чаму ты ў сьне хочаш быць жанчынай
а я пішу як ён ну сьніцца ж такое

і сьніцца мне спаглядаючы зь пятлі
Рафал Ваячак а мне здаецца
што мне мулка ў шыю
і ня ведаю ці сьмяюся ці плачу
ў хвіліне апошняй

або пыву для жарту ў нябыт
а мае браты крычаць на беразе
не жартуй не адпльвай для нас
Эд! Эд! Стахура!

і сьніцца мне як з Алегам Маціевічам
кленчым пад крыжыкам Мікалая Рубцова
і ліем рускую гарэлку ў рускі пясок
і плачам па-беларуску

а яшчэ мне сьніцца Толік Сыс
а ён дрыжачай далоньню падымае шклянку
і п'е праз сілу рытуальны тост
за мой прыход у яго балючы дом

Яўгенія МАНЦЭВІЧ

Анатолю Сысу

На сэрцы і целе – раны.
Ахапак гваздзікаў нясу:
Пятнаццаць – дзядам-ветэранам,
І два – Анатолю Сысу.

А лівень спыняцца ня стане.
Аскепкі сыцякаюць з труны.
На белых пакетах смятаны:
”Нам шэсьцьдзесят год ад вайны”.

Нам шэсьцьдзесят год разам з мамай.
І сорок – нам разам з сястрой.
Вясной паміраць – надта рана.
У час – перамога вясной.

2005 г.

Алег МІНКІН

ТРЫЯЛЕТ

Анатолу Сысу

Бусьліха яйкі на страсе нясе.
Спаўзаюцца вужы на сонцапёкі...
Там, дзе мае пачаткі і вытокі,
Бусьліха яйкі на страсе нясе.
Зноў кожны сук і струк абсели цмокі...
Дык паўтарай, пакуль ня сьпіўся пакрысе:
Бусьліха яйкі на страсе нясе.
Спаўзаюцца вужы на сонцапёкі.

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ

ПАКАЦІГАРОШАК

"З Гарошкава я і Пакацігарошак".

З паштоўкі А. Сыса з Гарошкава.

"Як ты там, мой найгаротны,
Найхарошы мой,
На баку на адваротным
Ад Гарошкава?
Дзе ты там?.. І робіш што там?..
Да каго запрошаны?.."

"Мы з басотай тут пад плотам
З Пакацігарошкакам.
У мяне маліны кош,
Я малінай сьнедаю.
Ты мне даў быў медны грош –
Як аддаць, ня ведаю".

"Так і ходзіш голы, босы,
З медным грошыкам?..
"Што ж рабіць яшчэ ў нябёсах
Над Гарошкавам?"

"Дык ці ў небе, ці пад плотам
Ты туляешся?"

"Даў мядзяк мне, а ня золоты,
Шчэ й пытаешся?"

"Ты гібееш у галечы?
Пуста ў кошыку?.."

"Я ў галечы быў на печы
У Гарошкаве.
А сярод басотных душ
У раскошы я.
Нават маю капялюш,
Ветрам ношаны".

"Ты лятаеш там, як дух?
Ці ляжыш, як скошаны?.."

"Капялюш у нас на двух
З Пакацігарошкам".

26. 10. 2007.

ЛЁН

Дом мой дом на чатыры вакны
Лён мой лён на чатыры вятры
Рваў я рваў лён з чатырох старон
Выбіраў лёс з чатырох вакон

Лён мой лён вырваны вырваны
Лёс мой лёс выбраны выбраны
Праў я лён з нітамі зрэбнымі
Браў я лёс біты цярэблены

Я аддам лён мой вятрам вятрам
А сябрам лёс мой аддам аддам
Нешта ў ім я не дарабіў
Калі рваў біў ды церабіў

На сяброў я не пажалюся
У вятроў толькі спытаюся
Што ж я што ж не дарабіў забыў
Ды каго ж не далюбіў згубіў

Алесь ПАШКЕВІЧ

ВЕЧНАЕ

Анатолію Сысу

Абмазаў хтосьці дзэгцем неба,
ступіў да здрады першы Брут.
І коні вогненнага Феба
афарбавалі грывы ў бруд.

Абмазаў дзэгцем хтосьці неба,
як неба ў высахлай труне...
Зрабіў мастак з калосья хлеба
свой пэндзаль – погань ім кране.

Ён намалюе сонцаў золак,
і стане ў сьвеце зноў відно.
За фарбу ж д'ябал дзесь з-пад зорак
паднёс у келіху віно.

Бушуе ў целе кіпень сілы,
адыдзе даўкая жуда.
А Бог яму ў адказ цярпліва
ў парваных гусьлях кроў падаў...

1993 г.

Сяргей ПАТАРАНСКИ

* * *

Памяці Анатоля Сыса

Ня плачце па мне, сябры,
Я ведаў свой шлях адпачатку,
бо стаў я душою стары
зарана ў нялюдскім парадку,

дзе мейсца Любові няма,
дзе век не знайсці спакою,
дзе земляў абшар – турма
для Духу, што Волю мроіў.

І мроя ўлілася ў радок,
як горыч віна ў куфэлі,
каб Бог у нашчадку змог
паўстаць Веры роднай купельлю...

Ня плачце па мне, сябры...

Ларыса РАМАНОВА

ПОБАЧ

Анатолію Сысу

Сонца маленькім ружова-жоўтым абрыкосам апускаецца зранку на зялёнае гольле каштана.

Гляджу на твае рукі. Шчылінкі, кропкі на павярхні скуры – гэта твае крокі, гэта сьцежкі, перамогі і падзеньні, што даваліся праз перашкоды адваротнага руху. Іх так многа!

Цябе, нібыта цара Ітакі, заўсёды цягнула да крануцца рукой да далячыняў неба, да якіх ты плыў у чаўнах, што пралеглі двойчы на фалангах пальцаў рук і ног.

Ды толькі ж узор нашай скуры – узор зямлі: сетка, мярэжка і ўлоў; зямля – Берагіня сваё беражэ. Так бераг зберагае раку.

А чалавек, гэтакі маленькі, палявік, або лесавік, або той, што жыве ў чалавейніку – вялікім горадзе-агародзе, вартуе нябёсы: “Ня трэба вам падаць! Дыхайце роўна, на поўныя грудзі, нябесныя і зямныя аблачынкі. Гарыце, нябесныя і зямныя вогнішчы! Бо як тады жыць – без Зямлі?”

Так павучок, ледзь прыкметны воку, жыве да апошняга ля засохлай кветкі, бо пахне яна яму палыном і мёдам, ранейшым домам. Нібы старажытны індзеец, зьберагае павук успаміны пра сны ды сны ўспамінаў.

Побач. Побач з ёй, кветкай.

22, ліпень, 2009 г.

СЛОВЫ

І раса мне скуру апячэ...

Анатоль Сыс.

Ой, ішла Страла да ўздоўж сяла!

Ой, убіла Страла добра молайца...

З песьні.

Паляцелі словы ў сьвет..
Можа, словы стануць сьветам –
Бліснуць Боскаю расою
Паміж сьветам тым і гэтым?

Серабрыцца лісьце ўранку
І крывёй сьцякае.
Я схапіў рукой маланку!
Што рабіць мне з ёй – ня знаю...

Выведу яе у жыта,
Каб людзей не спапяліла:
– Тут ляжы, ў зямлю зарыта,
Будзеш маёй Мілай.

На зямлі агонь шугае
Па вясьне зялёны:
Нібы дрэвы, нібы кветкі,
Узрастаюць словы.

29, травень, 2009 г.

* * *

Анатолію Сысу

Мая душа каля тваёй цвіце, –
Так ветрык раскалыхвае красу на жыце,
Ганяе хвалямі дзівосны перазвон.
Мілей за ўсё на сьвеце ён!

20, травень, 2004 г.

ПАЭЗІЯ

(хайку)

Ляцяць і ляцяць
мятлушкі на агонь да
Маці Марыі.

Ноччу ля труны
з целам Маці Сыса
чытаю “Псалтыр”.

Ці чуюць яны
адзін аднаго – Давід
і Марыя?

А раніцаю –
сініца каля акна
са сваёй песняй.

З, кастрычнік, 2002 г.

* * *

Яблыням у садзе Анатоля Сыса

– ...апошні ліст у лістападзе
з якога дрэва падае?
– ...з засьнежанага “белага наліву”
з самай верхняй галіны

кранаецца лістка сарока
і аглядае ўвесь абшар

так часта падае душа
ня бачыць прад сабой нічога

ды што з таго?

яе падзеньне
на далоні Бога
у сьвеце іншым
іншы крок

2003.

Святлана РАМАНОВА

НАКАЗ

Ахвярую Анатолю Сысу

Чую голас даверліва ціхі.
Бачу позірк глыбокі, цяжкі.
Часта пры разьвітаньні выдыхваў:
— Святлана, вершы пішы...
Любіў паэзію больш за жыцьцё.
З ёй шлюбам пабраўся кроўным.
Толькі яна і мядком, і асьцём —
Была яму павай, роўняй.
Вершы выношваў, як маці дзіця,
Слова цаніў, бы зярнятка.
І смагу гэту — вершы ствараць —
Дарыў сябрам без астатку.
Маці пяшчотна так любіў,
Любіў аддана Айчыну,
Жанчыну кожную багаславіў
І марыў, марыў пра сына.
...Цяжка стала, няма арла
З душой гарачай прарока,
І плача сэрца, і плача адна
бялютка ў полі бярозка.
І ў сучышэньне на новы дзень
Голас зьяцеў, нібы той прамень,
з ясных нябёсаў сніх:

"Родная, чуеш, вершы пішы,
Дзень свой кожны вяршы
чыстым бялуткім словам.
Вярыгі немачы скінь з душы,
Глядзі, палымнее як куст вяргінь,
першаю будзь і новай..."

Першаю буду і новай.

Людміла РУБЛЕЎСКАЯ

ПАМЯЦІ АНАТОЛЯ СЫСА

За чырвонай шторай
дагарае сьвечка.
Ціха сьвішча вецер,
бы катрынка грае.
Сем цьвікоў забітых
у цяжкое вечка,
Быцца сем прыступак
трэснула да раю.
Пачакай, ня трэба
раніць гэты аркуш
Горкімі радкамі,
што жыцьцё атруцяць.
Прамяняй на волю,
прамяняй на чарку
Гэтых слоў атруту –
іх ня прымуць людзі.
За чырвонай шторай
нізка цень схіліўся.
І дарэмна ў шыбы
стукаецца гольле.
І са слоў крываваых
з горла дождж паліўся.
І аціхла ў жаху
наша навакольле.

2007 г.

Людка СІЛЬНОВА

* * *

Чакала ад яго
спагады і збавеньня,
Гарачага агню
язычніцкіх замоў,
А выйшла толькі ўсё
як непаразуменьне,
І не злучылі нас
Каханьне і Любоў.

Ён сённяя – чорны птах,
за ім палююць дзеці.
Вялікі чорны птах
З параненым крылом.

Балюча мне чытаць
хоць у якой газеце
яго шляхотны верш,
пашкоджаны агнём.

Абвугленых радкоў
Мне страшна дакранацца,
Сьціскаецца ў грудзях
Сьляпое сэрца зноў.

Здаецца, падышла б...
Няма чаму здавацца:
Не захацелі нас
Каханьне і Любоў.

КОНЬНИК

Да цябе – ідуць мае сны,
Да цябе – ідуць мае мары.
Да цябе мой конь вараны
Па жыцьці ляціць зацугляны.

І няма прывабней красы,
І няма пранізьлівей шчасьця –
Ў твая валасы-каласы
На ляту скаціцца і ўпасці!

Хваля болю хлыне затым.
Адляціць душа да нябёсаў...
Меншае жаданьнем адным –
Аб далейшай еднасьці лёсаў.

ПАРТРЭТ

Анатолію Сысу

1.

Блакiтны вачыма, адзеньнем блакiтны,
Ён лёсам народа як быццам вагiтны.
Прачыць яму найвялiкшыя сьлёзы
Агiдны крумкач на засохлай бярозе...

2.

– Нарэшце ты! Здароў, Блакiтны!
Ужо цябе мы зачкаліся.
Усе паперы пераблыталі,
Пакуль шумелі і спрачаліся...

– А божухна! Ды ён Блакiтны!
Канец, не дажыву да пенсіі,
Як распачне пра прыкарытных
І надрукуе свае песьні...

– Дзень добры, мой блакiтнавокі!
Цябе адразу я пазнала.
Табе блакiтныя валожкі
Я на кашулі вышывала...

* * *

Мастацтва, ты – адзіная мана,
Што розум мой прымае, п'е да дна.
І калі ісьціна на сьвеце ёсьць,
Яна – на дне. Ваш келіх, Ягамосьць!

Сяржук СЫС

* * *

Анатолію Сысу, паэту

Дагадзіў жа ты мне,
Анатоль, дагадзіў...
Хоць тваімі шляхамі
амаль не хадзіў –
я начаі тваімі
ня ведаў начэй,
прама ў вочы глядзеў,
ды ня бачыў вачэй.
Не дваінік твой, ня брат
і ня зьменлівы цень, –
толькі сэрца маё
апаліў твой "агмень",
я відушчым,
як фенікс, з нябыту ўваскрэс,
ды пайшоў за табой
у бурштынавы "лес".
І ты ведаеш, што я знайшоў,
Анатоль?
Дыяментавай голкі тваёй
гостры боль.
Немагчыма ў віне
гэты боль утапіць:
шмат разоў намагаўся –
баліць і баліць,

шмат разоў паўтараў,
зверху ўніз, зверху ўніз:
"Я ня той, я ня Сыс...
Толькі ўсё-такі Сыс".
Дагадзіў жа ты мне, Анатоль,
дагадзіў,
як аднойчы вадою
з Дняпра напіў...
І цяпер скрозь
штодзённых нягод каламуць
пуцявіны мае
праз Гарошкаў вядуць,
дзе паміж прыдняпроўскіх
радзінных равоў
засталося зямлі
для абодвух Сысоў.

2002 г.

“ДУХ – ГЭТА, ЛЮДЗІ, Я!”

Анатолію Сысу

Я сынам сваёй Айчыны
завуся да той часіны,
як памяць бунтуе мая:
“Дух – гэта, людзі, Я!”

У шчасьці, альбо ў самоце
мне шэпчуць крылцы ў палёце
гарошкаўскага матыля:
“Дух – гэта, людзі, Я!”

Надзьмешся часам нішчымнай
пыхай, ды раптам – ня гімнам –
ўздыбіцца крыкам зямля:
“Дух – гэта, людзі, Я!”

У восеньскім мокрым суцьменьні
напоўню халодныя жмені
кроплямі згадак з галья:
“Дух – гэта, людзі, Я!”

Паслухайце над небакраем,
як голас Паэта лунае
рэхам бусьліным здаля:
“Дух – гэта, людзі, Я!”

2008 г.

Юрий ФАТНЕВ

ПАМЯТИ АНАТОЛИЯ СЫСА

Выбрал Сус последнюю дорожку.
Поездом до Гомеля, а там,
Там рукой подать уж – и Горошков.
И не знал – рукой подать к векам.

Лишь вздремнёт – и ангелы туманно
Намекают: взял ли он билет?
Да, билет писательский в кармане.
А какой вам нужен?
На тот свет?

А ему ни холодно, ни жарко.
И на небе, видимо, бедлам.
Но нельзя же к людям без подарка?
И себя раздаривал он сам.

Всё в нём было – чересчур и слишком.
Всё в нём было – повод для легенд.
Раздавал бесплатно свою книжку,
Вышедшую только в белый свет.

Ведь душа поэта не скупая.
Что поделать, если в наши дни

Беларусы книги покупают,
Если белорусские они.

Вот и прозевали незаметно.
Складно так, по-русски говоря,
Самого великого поэта,
Самого большого песняра.

А ему ни холодно, ни жарко.
Ходит босиком по облакам.
К ангелам явился без подарка,
Ведь подарком он являлся сам.

Говорят, его похоронили.
Не ищу его среди могил,
Потому что Беларуси милой
Он себя до строчки раздарил.

Ніна ШКЛЯРАВА

НА КРУГІ СВАЯ...

*“Ніна, у мяне ёсць добрая сяброўка –
Ларыса Раманавы,
дык ты да яе прыедзь...”*

Анатоль Сыс.

На кліч вятроў,
На звон лістоты
Я адказала:
Не пайду.
Бо прырасла я ўсёй істотай
Да той зямлі,
З якой расту.

Я гарадской іду сялянкай
Па вёсцы, сэрцу не чужой.
А вёска наша партызанкай
Стаіць паміж бяроз і хвой.

А колькі тут сыноў і дочак
Цяпер паснулі і – калісь...
Я стаўлю свечку на грудочак:
Сьпі Анатоль мой,
Сьпі, наш Сыс.

Не змагла
Ні рук падкласьці,

Ні ў час адвесьці злыбяду.
Прабач мяне – пчаліну маці
І дачакайся. Я прыду.

І абдыму цябе, мой хлопча.
Ты будзеш вершы мне чытаць,
А я – як сёння, аж да ночы
Навіны ўсе распавядаць.

Найперш за ўсё пра Ціханятка.
Відаць, абліччам у цябе:
Чупрына будзе, як у таткі,
І бугарок на барадзе.

Вось падрасьце, тады дзяўчаты,
Як за табой калісь – гурбой.
Твая Ларыса гэтак рада,
Такой здаецца маладой,
Як і яе дачка – Руніта...
А твае сёстры дзелавіта
Ля іх снуюць наперабой.
Такая дружная сямейка!...

Табе скажу я без прынукі:
Мне гэтак хочацца цяпер-тка
Хоць глянуць на тваіх унукаў,
Як і дваім тваім сястрыцам...

Мне ж застаецца памаліцца
За нас... І праўдачка твая:
Вяртаецца ўсё на кругі свая.

Віктар ШНІП

ПАЛЯВАНЬНЕ НА ВЕДЗЬМАЎ

Анатолію Сысу

...Каб ня страціць хамскае ўладаньне,
Пачалі на ведзьмаў паляваньне
Хамы, што сядзяць у кабінетах.
Можна паляваць і на Паэтаў.
Не да сьмерці хамы забіваюць,
Раз разумны — дурнем выстаўляюць.
Хочаш жыць — маўчы, як без'языкі,
А найлепей сёньня — будзь бязьлікім.
І сядзяць па кабінетах хамы,
Гутараць пра грошы і пра крамы.
А Паэты ў бары эмігруюць,
Келіхі атрутныя цалуюць...
І начамі плачуць над паперай,
Вершы сачыняючы, і вераць
У сваё вялікае вяртаньне...
Ды ідзе на ведзьмаў паляваньне.
І ці хопіць таленту і сілы,
Каб пазьбегнуць раньняе магілы.

1989 г.

БАЛАДА АНАТОЛЯ СЫСА

I

...А для паэта, як і для паяца,
Віно — ня вежа, у якой схавацца.
Віно — агонь, і на яго ляцім,
Каб узьлятаць, аб хмары разьбівацца
І пляць над сьветам, як цыгарны дым
У бары, дзе віно, нібыта вежа,
Куды хаваеш, як агонь, душу,
Што любіць сьнегу белае бязмежжа
І адзіноту чорную дажджу,
Што, як манах, прыходзіць і малітву
Табе зноў шэпча ля твайго вакна,
Што, нібы неба, што на крыж прыбіта,
Дзе сонца ўжо няма, нібы віна,
Нібы крыві, што шчэ цячы жадае
У гэтым сьвеце, дзе любоў, як сон,
Які, як толькі сьпіш, тады й бывае,
Калі ж няма віна, зьнікае й ён,
Як і жыцьцё, з якога не схавацца,
Як матылю ў агні, табе ў віне,
І сонца адыходзіць, каб зьяўляцца
У небе чыстым, быццам у вакне,
Дзе бачыць нам паэта і паяца
З тутэйшым крыжам на сьпіне...

II

...Пад кашуляй белаай, белаай вышыванай,
Цела пачарнелае, як тая ноч,

Што сышла апошняй з хаты непрыбранай,
У якой ты плакаў... Сьлёзы гостра з воч,
Быццам воск са сьвечак, да крыві сыцякалі,
Да віна і сонца, больш якога ты
Не спазнаеш, бо анёлы прашапталі, –
Ты ўжо ў гэтым сьвеце, як Каўчэг, пусты,
І ляжыш ты адзінока ў дамавіне,
Нібы ў русьле перасохлым і прамым,
У кашулі вышыванай, як Айчыне
Верш апошні, што табой яшчэ жывым
Быў прысьвечаны, асьвечаны крывёю,
Ды ніхто яго не прачытае тут,
Бо драўляныя нябёсы над табою,
Як крыло, якім закрыўся ад пакут
Ты цяпер, каб заўтра закапалі ў гліну
На Палесьсі, на тваёй сьвятой зямлі,
Верш твой, што аднойчы прарасьце рабінай
Сумнай, як мы ўсе, што тут з табой былі...

9-10.05.2005 г.

КАЛЯ МАГІЛЫ АНАТОЛЯ СЫСА

Год прайшоў, як Тут цябе няма...
Век міне, нібы міне зіма...
А зіма бяскончая цяпер.
Вецер вые, як галодны зьвер,
Ля тваёй магілы, ля крыжа,
На якім варона, як душа,
Што ад нас не хоча адлятаць,
Нас адных з зімою пакідаць
Не хацеў і ты, але пайшоў
З крыжам ты сваім у лес крыжоў,
Пад якімі ў вечнасьці зямной
Землякі сустрэліся з табой
Не сьвятым, самотным і чужым
Сьвету, у якім жыцьцё, як дым
Над пажарышчам, дзе сёньня мы,
Як праталіны сярод зімы...

Год прайшоў, нібыта ты прайшоў
Між людзей, нібы сярод крыжоў.

Радаўніца, 2.05.2006 г.

Міхась ШЭЛЕХАЎ

АКУЛЯРЫ СЬЛЁЗ

Анатолію Сысу

Буяны век, парывісты і бурны,
Люблю праз сьлёзы на цябе глядзець.
Няхай твой твар і цьмяны, і віхурны,
Вада жывая асьцюжае – сьмерць.

Здаецца мне, што разумею Бога,
Калі і ты задумліва маўчыш
І на мяне, буянага і злога,
Праз сьлёзы сьвету ветліва глядзіш.

Без чыстых сьлёз, без Божых акуляраў
Даўно прыйшоў бы нашай сьмерці час.
Ды колькі б д'ябал ні паліў пажараў,
Ён не асушыць тыя сьлёзы ў нас!

Анатоль ШУШКО

СЛОВА Ё ДАЛОНЯХ ПАЭТА

Карцела ўсклікнуць:
для Толіка Сыса!
Аднак, як сьлязу:
Анатоліу Сысу.
Зачэрпнуў гарошкавец
ў прыгаршчы прысак
і сьвету удзячвае:
Сонца нясу!

Жарынка-іскрынка,
агменьчык-цяпельца,
Кім чыніцца
Чуйная мовы краса,
Ня знацьме супынку:
жаданае цельца
заўсёды пад сэрцам
і ў сэрцы Сыса.

Віктар ЯРАЦ

БЯРОЗАВЫ БЕРАГ

Поруч з трасай – дамоўка Сыса
Анатоля. Пражыў сорок пяць.
Сённяя ў неба чароды ўзьняліся
На зімоўе ізноў адлятаць.

Быў у сьвеце, дзе болей прозы,
Чым анельскіх лагодных спагад,
То калючым і хмельным, то –
сур'ёзна-цввярозым,
Жыў нарасхрыст для ўдач і страт.

На пасадных вышкі паглядам не меціў,
Усьміхаўся:
Лаўровы – цярновы вянок.
У радках, дзе агмень
пракаветнасьці сьвеціць,
Сам сябе спапяліў,
а ці век не зьбярог?

І сягонья бярозы – ахоўніцы продкаў–
Выглядаюць: хто едзе здалёк, хто ідзе
Да цябе, дзе грудок, крыж драўляны
і ў сподку
Грэе сьвечку пагаслую вечнасьць ці дзень?

ЗЬМЕСТ

Славамір АДАМОВІЧ. “Ты быў – і вось гэта галоўнае”	5
Валянціна АКСАК. У альбом вядомаму паэту.....	6
Эдуард АКУЛІН. Зайздрасьць.....	7
Сыс.....	8
Лён.....	9
Вошы.....	10
Алесь АРКУШ. На вечары паэзіі.....	11
Рыгор БАРАДУЛІН. Цесна.....	12
Дануга БІЧЭЛЬ. Плач.....	13
Вадзім БОЛБАС. Паэту.....	15
Лявон ВАЛАСЮК. “Словы – навіна...”	17
Зьміцер ВІШНЁЎ. “Сьмех з гора крывёй пайшоў...”	18

Анатоль ВЯРЦІНСКІ. Апостальскі поступ.....	19
Леанід ГАЛУБОВІЧ. "У ДOME літаратара ёсьць бар...".....	20
Беларускае пахмельле.....	21
Усевалад ГАРАЧКА. Песьня пра бацьку.....	23
Адам ГЛОБУС. "Вядро віна цябе заўжды чакае..."	24
Генадзь ГОВАР. Памяці Анатоля Сыса.....	25
Леанід ДРАНЬКО-МАЙСЮК. "Паслухай, браце Анатоль..."	26
Васіль ДЭБІШ. Паэт.....	27
Васіль ЖУКОВІЧ. У вянок.....	28
ЗЬНІЧ. Гарэзія.....	30
Павал ЗЬМІТРУК. "І чорныя, і шэрыя дажджы..."	31
Алег КАЦАПАЎ. "Стой пане, спыніся..."	32
Валерыя КУСТАВА. На жыццё паэта.....	33

Генадзь ЛАПАЦІН.	
"Не ходите за мной не ходите..."	35
"Сестра не приглашай чужих..."	36

ЛІДЗІАНА.	
З госпадам.....	37

Уладзімер ЛОБАЧ.	
Паляўнічы.....	38

Міра ЛУКША.	
"Бачыш, чырванее кроў..."	39
"застукаў у дзверы госьць з маёй Айчыны..."	40
"у нас з табою ўсё незакончана размова..."	41

Яўгенія МАНЦЭВІЧ.	
"На сэрцы і целе – раны..."	42

Алег МІНКІН.	
Трыялет.....	43

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ.	
Пакацігарошак.....	44
Лён.....	46

Алесь ПАШКЕВІЧ.	
Вечнае.....	47

Сяргей ПАТАРАНСКІ.	
"Не плачце па мне, сябры..."	48

Ларыса РАМАНАВА.	
Побач.....	49
Словы.....	50
"Мая душа каля тваёй цвіце..."	51
Паэзія.....	52
"...апошні ліст у лістападзе..."	53

Святлана РАМАНОВА. Наказ.....	54
Людміла РУБЛЕЎСКАЯ. За чырвонай шторай.....	56
Людка СІЛЬНОВА. "Чакала ад яго спагады і збавення..."	57
Коньнік.....	58
Партрэт.....	59
"Мастацтва, ты – адзіная мана..."	60
Сяржук СЫС. "Дагадзіў жа ты мне, Анатоль, дагадзіў..."	61
"Дух – гэта, людзі, я!"	63
Юрий ФАТНЕВ. "Выбрал Сыс последною дорожку..."	64
Ніна ШКЛЯРАВА. На кругі свая.....	66
Віктар ШНІП. Паляваньне на ведзьмаў.....	68
Балада Анатоля Сыса.....	69
Каля магілы Анатоля Сыса.....	71
Міхась ШЭЛЕХАЎ. Акуляры сьлёз.....	72
Анатоль ШУШКО. Слова ў далонях паэта.....	73
Віктар ЯРАЦ. Бярозавы бераг.....	74

*У серыі
“Бібліятэчка часопісу “Дзеяслоў”
выйшлі кнігі:*

1. Анатоль Івашчанка. “Вершпіск”.
2. Васіль Быкаў. “Бліндаж”.
3. Усевалад Сьцебурака. “Крушня”.
4. Сяргей Дубавец. “Вершы”.
5. Анатоль Кудравец. “За дальнім прычалам”.
6. Леанід Дранько-Майсюк. “Цацачная крама”.
7. Сяргей Прылуцкі. “Дзевяносьця forever”.
8. Тацяна Сапач. “Няхай не пакіне нас Восень”
9. Галіна Дубянецкая. “Анадэямэна”
10. Віктар Шалкевіч. “Блюз Вясна”.

Літаратурна-мастацкае выданьне

Бібліятэчка часопісу "Дзеяслоў"

Выпуск 11

Ягамосьць

Вершы-прысьвячэньні Анатолю Сысу

Рэдактар *Барыс Пятровіч*

Мастак *Генадзь Мацур*

Вёрстка *Людміла Фомчанка*

Карэктурa *Галіна Дубянецкая*

Адказы за выпуск *Уладзіслаў Сілянок*

Здадзена ў набор 10.07.2009 г. Падпісана да друку 22.09.2009 г.

Фармат 84x108 ¹/₃₂. Папера афсетная. Друк афсетны.

Гарнітура Petersburg. Аб'ём — 1,7 ул.-выд. арк.

Наклад 200 асобнікаў. Заказ №

Выдавец і паліграфічнае выкананне:

сумеснае таварыства з абмежаванай адказнасцю "Медысонт".

ЛІ №02330/0133391 ад 19.07.04.

ЛП №02330/0150444 ад 22.01.04.

Вул. Ціміразева, 9, 220004, Мінск.